

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stichting aandacht+
T.a.v. de heer A. Dijk
Kometenlaan 1
8303 CN EMMELOORD

**Onderwijspersoneel en
Primair Onderwijs**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

Uw brief van
25 maart 2024

Uw referentie

Datum 17 september 2024

Betreft Reactie op uw aanvraag aanvullende bekostiging

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geachte heer Dijk,

Op 25 maart 2024 heeft u mij een brief gestuurd. Met deze brief reageert u op de afwijzing van de aanvraag voor aanvullende bekostiging die op 16 maart 2023 aan u is gestuurd. In uw brief geeft u aan dat u het niet eens bent met deze beslissing en verzoekt u ons alsnog aanvullende bekostiging aan u te verstrekken. Op 16 juli 2024 heeft u in een gesprek met mijn ambtenaren uw aanvraag nader toegelicht en u heeft aanvullende informatie per e-mail toegestuurd. Uw verzoek is om, gelet op de uitzonderlijke en nijpende situatie, over kalenderjaar 2024 het tekort van € 483.936 te compenseren. Voor het kalenderjaar 2025 verzoekt u om een compensatie van € 475.000.

Met deze brief ga ik in op uw brief van 25 maart 2024, die ik heb behandeld als een nieuwe aanvraag om aanvullende incidentele bekostiging. Eerst zal ik toelichten welk besluit ik heb genomen en daarna zal ik ingaan op de belangrijkste punten uit uw brief.

Reactie op uw verzoek voor aanvullende bekostiging

Uw verzoek om aanvullende bekostiging wijs ik af. Ik heb begrip voor uw lastige situatie, maar aanvullende bekostiging verstrek ik alleen als er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die niet kunnen worden voorzien. Uw situatie voldoet hier niet aan.

Zoals ik ook in mijn brief van 16 maart 2023 (met kenmerk 35747137) heb aangegeven, moeten samenwerkingsverbanden er in beginsel zelf zorg voor dragen dat de inkomsten en uitgaven meerjarig in balans zijn.

In de nadere toelichting tijdens het gesprek op 16 juli heeft u aangegeven opnieuw een aanvraag te willen doen, omdat er sprake is van een prangende organisatorische en financiële noodzaak. Daarnaast heeft u gewezen op omstandigheden die in uw regio wijzigen, zoals de toename van het aantal nieuwkomers/ arbeidsmigranten en het relatief hoge aantal pleegkinderen. Ook heeft u in aanvulling op dat gesprek per e-mail verduidelijkt dat het gaat om een nieuwe aanvraag omdat de situatie in het samenwerkingsverband is verslechterd. Er is volgens u sprake van gewijzigde feiten en omstandigheden.

Ook deze kan ik echter niet als bijzonder of uitzonderlijk aanmerken. U bent niet het enige samenwerkingsverband dat te maken heeft met soortgelijke omstandigheden en de gevolgen van deze omstandigheden worden ook niet als onevenredig beoordeeld.

Onze referentie

Hieronder zal ik verder in gaan op de inhoudelijke punten in uw brief, de punten die zijn ingebracht tijdens het gesprek en de punten die u hebt verduidelijkt in de naderhand gestuurde e-mail.

Reactie

In uw brief geeft u aan dat de bijzondere of uitzonderlijke omstandigheden gelegen zijn in drie oorzaken, waardoor bij het samenwerkingsverband een financieel tekort is ontstaan:

1. Op 1 oktober 2012 zat uw samenwerkingsverband qua aantal leerlingen in het praktijkonderwijs (pro) en met leerwegondersteuning (lwoo) ver onder het landelijk gemiddelde. Door de groei van het aantal leerlingen ontstaat een tekort, omdat de inhouding als gevolg hiervan ook is gestegen. De situatie zou anders zijn geweest als het samenwerkingsverband in 2012 op of boven het landelijk gemiddelde had gezeten.
2. Uw samenwerkingsverband heeft in de verwachting dat de bekostigingssystematiek hervormd zou worden een keuze gemaakt voor opting out in Lemmer. Leerlingen die voorheen naar een aanpalend samenwerkingsverband gingen, konden nu ook terecht in Lemmer zonder dat de bekostiging hiervoor meekwam.
3. De regio is sterk gewijzigd ten opzichte van 2012. De toenemende vraag om extra ondersteuning, de arbeidsmigranten in de tuinbouwbedrijven, het hoogste percentage pleegkinderen in Nederland en de toenemende vestigingen van zorgboerderijen zorgt voor een groei in het lwoo en pro.

Het wetsvoorstel dat deze huidige verdeling voor lwoo en pro regelt is in 2015 door de Staten-Generaal aangenomen. Daarbij is in de toelichting aangegeven dat er gelijktijdig een onderzoek zou plaatsvinden naar de consequenties van het verevenen van de budgetten voor lwoo/pro.¹ Dit onderzoek heeft plaatsgevonden en hieruit blijkt dat de verwachte behoefte aan lwoo en pro niet gelijk verdeeld is over het land en dat daarom de middelen niet verevend zouden moeten worden. Er zijn meerdere alternatieven voor een verdeelsystematiek verkend, maar deze waren om verschillende redenen helaas niet haalbaar. Hierover is regelmatig gecommuniceerd, onder andere aan de Tweede Kamer.² Op 18 november 2022 is aan de Tweede Kamer gemeld dat er gekozen is voor een nieuwe systematiek voor de bekostiging van lwoo/pro.³ Voor lwoo zal onder meer een door het CBS ontwikkelde indicator gehanteerd worden die de behoefte aan lwoo per samenwerkingsverband voorspelt. Hiermee zal het grootste deel van het budget (77%) worden verdeeld over de samenwerkingsverbanden. Het restant van het lwoo-budget zal worden verevend naar rato van het aantal leerlingen in de bovenbouw vmbo. Met deze nieuwe systematiek wordt het beschikbare budget

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 993, nr. 3.

² Kamerstukken II, 2020/21, 31497 nr. 413

³ Kamerstukken II 2022/23, 31 497, nr. 443.

beter verdeeld. De nieuwe systematiek gaat vanwege de benodigde wetswijziging en uitvoeringsactiviteiten echter op zijn vroegst in 2026 in. Tot die tijd blijft de huidige bekostigingssystematiek van kracht.

Onze referentie

Het klopt ook dat er, naar aanleiding van het onderzoek over de verevening van lwoo/pro, is aangekondigd dat er een nieuwe systematiek komt voor lwoo/pro. Destijds is echter ook aangekondigd dat het tijd zou kosten om te komen tot een nieuw model. Het traject om te komen tot een nieuw model is zorgvuldig doorlopen, in de wetenschap dat de huidige verdeling verouderd is en niet altijd meer aansluit op de daadwerkelijke behoefte. Daarbij is aangegeven dat het nieuwe model voldoende draagvlak zou moeten krijgen. Het nieuwe model vergt een wetswijziging. Totdat het voorstel in werking is getreden, kunt u nog niet uitgaan van een andere bekostigingssystematiek. In uw keuze voor opting out bent u wel uitgegaan van een bepaalde invoeringsdatum. Voor de gevolgen van deze keuze kan ik u echter geen aanvullende bekostiging verstrekken. Zoals ik u ook eerder heb aangegeven, kunt u mogelijk wel met aanpalende samenwerkingsverbanden afspraken maken over deze extra kosten, aangezien het hier gaat over leerlingen die uit omliggende regio's komen.

Ook de door u aangedragen derde oorzaak voor het financieel tekort geeft onvoldoende aanleiding om aanvullende bekostiging te verstrekken. Ook andere samenwerkingsverbanden hebben te maken met een hogere instroom van nieuwkomers of andere ontwikkelingen die leiden tot hogere kosten of een veranderende context. Deze kosten zijn niet uitzonderlijk. Ik kan u hier geen aanvullende bekostiging voor verstrekken.

In uw nadere toelichting van de aanvraag heeft u ook een aantal oorzaken benoemd die niet in de brief zijn benoemd. Deze zal ik, in zoverre ze anders zijn dan de hier bovengenoemde oorzaken, afzonderlijk behandelen. U geeft aan dat de scholen in uw samenwerkingsverband de bijdragen voor compensatie van de ontstane tekorten niet (langer) kunnen of willen dragen. Bij de invoering van passend onderwijs is bewust gekozen voor het uitgangspunt dat de middelen gebudgetteerd zijn en dat wanneer het in het houden bedrag het budget overschrijdt de scholen mee betalen aan het budget. Deze verplichting geldt ook voor de schoolbesturen in uw regio. Dat deze schoolbesturen niet kunnen of willen bijdragen zijn geen uitzonderlijke of onvoorziene omstandigheden. U zult dan ook samen met de van uw samenwerkingsverband uitmakende schoolbesturen tot een oplossing moeten komen. Daarnaast geeft u aan dat het ingezette Plan van Aanpak en de gesprekken met aanpalende samenwerkingsverbanden niet heeft geleid tot een verbetering van de financiële situatie. Ook geeft u aan dat de kwaliteit van uw samenwerkingsverband onder druk is komen te staan, wat ook door de Inspectie van het Onderwijs is vastgesteld.

Zoals ik eerder in deze brief al heb aangegeven moeten samenwerkingsverbanden er in beginsel zelf zorg voor dragen dat de inkomsten en uitgaven meerjarig in balans zijn. Ik kan hier geen aanvullende bekostiging voor verstrekken.

Tot slot

Ik begrijp dat ik u met deze brief teleurstel. Het aanbod uit mijn brief van maart 2023 om een gesprek met andere samenwerkingsverbanden te faciliteren staat nog steeds. Ik hoop hiermee bij te kunnen dragen aan het verbeteren van uw

situatie. Ik hoor graag of u daarop wilt ingaan. Ondertussen werken wij verder aan de totstandkoming van het wetsvoorstel dat is gericht op een aangepaste bekostigingssystematiek voor het pro en lwoo.

Onze referentie

Met vriendelijke groet,

Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Mariëlle Paul